

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Старший дошкільний вік є важливим періодом у соціально-педагогічному становленні особистості дитини, оскільки пік соціалізації припадає на період 6-7 років за умови активної творчої адаптації та соціальної готовності до культурного нового середовища.

У «Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні» зазначено, що дошкільний заклад не є «школою для маленьких». Він відповідальний за процес соціального розвитку особистості, покликаний полегшити її входження у широкий світ і розвинути внутрішні сили. Дитячий садок організовує підготовку дошкільників до навчально-пізнавальної діяльності у школі через навчання – засвоєння дитиною знань, оволодіння уміннями й навичками, здатність використовувати їх у житті, формування культури пізнання, створення фонду «можу»[12, с.13].

Питання створення необхідних умов для забезпечення наступності в розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку привертало увагу відомих педагогів, зокрема Я. Коменського, К.Ушинського, С.Русової, Е.Тихеевої, В.Сухомлинського тощо. Вони обґрунтовували думку про те, що наявність тісного зв'язку і наступності між окремими ланками освіти дає дітям можливість без особливих перешкод переходити у процесі навчання від нижчого ступеня освіти до вищого, і цей плавний перехід сприяє гармонійному розвитку особистості.

Вирішенню важливих питань підготовки дітей дошкільного віку до навчально-пізнавальної діяльності у школі займалися такі науковці, як Л.Артемова, А. Богуш, Н. Бібік, М. Вашуленко, Н. Гавриш, О. Кононко, С. Лавренєва, Л. Пироженко, З. Плохій, К. Прищепа, О.Савченко, М. Удовенкота ін. Проблема наступності в навчанні і вихованні дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку досліджувалась такими педагогами і психологами, як Л. Артемова, В. Кузь, Г. Люблянська, О. Проскура, О. Савченко, Д. Струннікова; діагностика готовності до шкільного навчання – Б. Андрієвський, О. Венгер, Ю. Гільбух, В. Дубровіна та ін

Під процесом підготовки дитини до школи Б. Андрієвський розуміє систему педагогічних заходів, спрямованих на загальний розвиток дитини, створення умов для формування основ загальних умінь та навичок, що забезпечили б їй успішну навчальну діяльність у майбутньому [2].

М. Удовенко підготовку дитини до школи пов'язує з «дошкільною зрілістю», яку розуміє як цілісний психічний стан дитини дошкільного віку, що характеризується високим ступенем розвитку тих якостей і процесів, що переживають свій розквіт саме в дошкільний період дитинства і для яких цей період є сенситивним [3,с.424].

Підготовку дитини до школи рекомендується проводити в ігровій формі. Головна цінність ігор в тому, що вони вимагають фізичних і розумових зусиль, формують характер дитини, привчають її прагнути до перемоги, вміти без зневіри приймати поразку.

Так, Л.Артемova вважає, що «... слід якнайширше використовувати гру для всебічного розвитку дітей, відводити їй належне місце в навчально-виховному процесі. Дуже важливо забезпечити єдність, наступність, послідовність навчання й виховання дітей під час занять і гри» [4, с. 23]. Для малят навчання – це гра, і навпаки – гра – це навчання. Це нероздільний процес. Залучення дітей до гри сприяє формуванню вмінь та навичок, засвоєнню знань, їх психічному розвитку загалом.

Зокрема, потрібні такі ігри, що сприяють розвитку різних інтелектуальних якостей, а саме: уваги, пам'яті, особливо зорової, уміння знаходити закономірності, класифікувати та систематизувати матеріал; здатності до комбінування; уміння знаходити помилки і недоліки; просторового уявлення; здатності передбачати наслідки власних дій тощо. Наприклад: «Біг асоціацій», «Зображення предметів» (для формування позитивного відношення до школи); «Пари слів», «Збери картинку», «Буває – не буває», «Меблі», «Запам'ятай і змалюй» (для розвитку пам'яті, уваги, мислення, уяви); вправи «Узагальнення», «Узагальнення через протиставлення» (для розвитку логічного мислення) тощо. На цьому етапі дошкільного дитинства гра є ведучою діяльністю дитини, крім того, у грі, у звичній обстановці діти легше засвоюють навички і знання. Застосуванням ігрової діяльності забезпечується один із принципів навчання – від простого до складного, який об'єднується із принципами організації творчої діяльності – самостійно за здібностями, своїм темпом. За таких умов дитина оптимально реалізує свої можливості.

Отже, підготовка дітей до навчання у школі є першим елементом у системі безперервної освіти і створює основу для подальшого розвитку дитини у навчальному та виховному аспектах.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 1999. - № 1. – С. 6-38
2. Андрієвський, Б. М. Проблеми готовності шестирічних дітей до навчання в школі / Б. М. Андрієвський // Педагогічний альманах : [збірник наукових праць] ; редкол. В.В. Кузьменко (голова та ін.). – Херсон : РПО, 2010. – Випуск 5. – С. 6–9.
3. Удовенко М. Діагностика психологічної готовності 6-річних дітей до навчання в школі // Початкова освіта. – 2003. – №18 (210). – Травень. – С.14-46.
4. Артемova Л.В. Навчання і виховання старших дошкільників у грі // Виховна робота в підготовчій до школи групі. – К. : Радянська школа, 1972. – С. 23-25.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>